

Biskop Per Eckerdal, Göteborgs stift:

PREKEN FREDRIKSTAD DOMKIRKE

«Frelse fra slektens synd og skyld»

UNDERTEGNING AV VENNSKAPSAVTALE MELLOM BORG

BISPEDØMME OG GØTEBORG STIFT

Bots- og bønnedag, 30.oktober 2016

När tron blir liv

Vi har nyss hört evangelietexten om den bortkomne sonen, kanske en av de mest kända av Jesu liknelser. Lukasevangeliets 15 kapitel har det förlorade som tema: ett förlorat får, ett mynt och nu en hel människa som gått förlorad. Det är en berättelse full av dramatik. Yngste sonen, ansvarslös och bortskämd, drar iväg, slösar bort sitt förtida arv, hamnar i misär, besinnar sig och bestämmer sig för att återvända hem till far sin. Så börjar vandringen hemåt och han är nervös och ängslig. Ska hans far ta honom till nåder? Och han gör som jag tror många har gjort när vi är på väg till ett avgörande möte: han stavar på vad han ska säga när han kommer fram och möter sin far: ”Far, jag har syndat mot himlen och mot dig...” För varje steg han tar upprepar han vad han ska säga, upprepar sin bön, hela vägen hem.

Idag är det en bots- och bønnedag. Då kan det vara lämpligt att ta utgångspunkten i den förlorade sonens bön, ”Far jag har syndat mot himlen och mot dig...”, en bön som blev ett med varje steg han tog.

I den ortodoxa kristenheten finns det en tradition att på ett liknande sätt upprepa en bön, Jesusbönen. I den traditionen är det inte stegen hem som utgör rytmen utan vår andning. För varje in- och utandning ber man den korta bönen: ”Herre Jesus Kristus, Guds son, förbarma dig över mig”. Jesusbönen har samma tonläge som den förlorade sonens bön, jag är svag, vi behöver din nåd!

Den bortkomne sonens bön i takt med varje steg och våra ortodoxa trossyskons bön vid varje andetag uttrycker vårt behov av att låta vårt tro bli ett med våra liv. Nödvändigheten att låta tron på Jesus Kristus leva stark i vårt dagliga liv. I nordisk tradition finns på sätt och vis en motsvarighet i det som har kallats den nordiska ”dagvisan”. Den finns nedtecknad från sen medeltid och har sjungits och sjungs fortfarande på våra egna språk i olika varianter i alla de nordiska kyrkorna. I den Svenska psalmboken (175) börjar den ”Den signade dag som vi nu här se..”, och i den norska Salmeboken från 2013 (789) ”No kjem han frå Gud, vår signa dag..” Också melodin är en medeltida folklig melodi.

Dagvisan är alltså en psalm att sjunga när vi står inför en ny dag. Den väver samman dagen som ligger framför oss med evangeliet om Jesus Kristus. Evangeliet blir inte reducerat till bara ord utan får flöda in i varje stund och varje situation under vår vardag. Dagen som kommer blir en dag och ett liv i ljuset av Kristi försoning. Dagen framför mig får också bli en övning att hantera hela min livsdag, mitt liv från födelses morgon till dödens afton. Så har den nordiska dagvisan sjungits och betts.

När tron blir liv: Den bortkomne sonens bön för varje steg på väg hem till far har lett oss vidare till Jesusbönen och till den gamla dagvisan. Nu vill jag lyfta fram tre ting som kan ske när tron blir liv och livet blir en bön.

...djupnar vår självbild,

I Jesu liknelse står det: ”Da kom han til seg selv ...”

När Guds ord träffar oss så att det griper tag i oss, då börjar en annan bild växa fram av oss själva och vår situation. Självbilden djupnar och världsbilden får realism. Vi ser att det inte är så enkelt att vi kan lägga allt ont i tillvaron utanför oss själva. Vi ser att det finns destruktiva sammanhang i familj, samhälle och värld där vi med eller mot vår egen vilja är en del. Vi har ett ansvar. Och vi ser också att det finns krafter i oss själva som drar åt fel håll, att det inte helt igenom är osjälvisk kärlek som leder oss. När inte bara den nya dagens ljus utan Guds ljus får lysa in i våra egna liv ser vi en osminkad bild av vår egen situation och världens. Ondska och synd är inte något påhitt. Det är en påtaglig och smärtsam realitet i vår värld och också våra egna liv. Denna insikt växer fram när vi som den bortkomne sonen kommer till oss själva. Därför har vi en lika god anledning som den bortkomne sonen att be: Gud vår Far, det är mot dig jag har syndat. Förbarma dig över mig. Jag vill helt och hållet leva i dagens ljus!

...får förlåtelsen kraft.

Liknelsen målar ju ut en bedrövlig bild av den förlorade sonen som nersölad, hungrig och med självförakt släpar sig hem till sin far. Och då, när han nästan utan hopp viskat fram sin bön om förlåtelse, vänder hela liknelsen. Det är liknelsens *turning-point*. Det är inte längre den [förlorade] *bortkomne* sonen. Nu är det den återfunne och hemkomne sonen. Förlåtelsen befriar inte från ansvar men från skuld. Förlåtelsen ger kraft att leva!

..och vi frigörs till tjänst!

Liknelsen om den [förlorade] *bortkomne* och återfunne sonen målar upp vad som sker när Jesu Kristi försoning möter oss vid början av en vanlig dag, hur förlåtelsens kraft får ge dagen ett nytt ljus. Nattens mörker lättar över världen och mitt eget liv. Ljuset tar över och jag och du får bli en del av dagens ljus och Guds ljus i en värld som vet av både djävulskap och kärlek. Förlåtelsen ger mig själv och oss tillsammans ett trotsigt hopp att Guds kärlek ska segra, ett hopp som frigör oss att lägga all vår kraft för våra medmänniskors sak. Bönen och boten är inte till för att hålla oss i schack, de är till för att vi ska finna vägen hem och få del av förlåtelsens befrielse. För världens skull! Bara så kan vi hålla ihop vad Gud har tänkt med våra liv: att vi ska älska Gud över allt **och** vår nästa som oss själva. Att vi ska bli Guds medskapare för varje ny dag vi får ur hans hand.